

Visszaeső nép

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 4Mózes 18:21-24; 5Mózes 23:3-6;
Nehémiás 13:1-22; János 5:5-16

„Megparancsoltam a lévítáknak, hogy tisztítsák meg magukat, menjenek, és őrizzék a kapukat, hogy megszenteljék a szombatot. Ezért is emlékezzél meg rólam, Istenem, és kedvez nekem nagy kegyelmeddel” (Neh 13:22, ÚRK)!

Nehémiás a 12. és a 13. fejezetek közötti időben Babilonban járt. Nem tudni, mennyi ideig volt távol, de amikor visszatért (valószínűleg valamikor Kr. e. 430-425 között), akkorra a nép már újból eltávolodott Istentől. A szövetségben ugyan megfogadták először is, hogy nem kötnek házasságot bálványimádókkal; másodsor, hogy nagy gonddal betartják a szombatot; harmadszor pedig, hogy ellátják a templomot és az ottani szolgálattévőket tizedükkel és adományaikkal (Nehémiás 10. fejezet) – de mind a három ígéretüket megszegették.

Mire Nehémiás visszatért, megdöbbenve látta, hogy nagyon is meglazult a nép hűsége Isten iránt. Már nem fizettek tizedet és adományokat, a templom helyiségeit más célokra kezdték használni, abbahagyták a megfelelő szombatünneplést és visszatértek a környező népekkel való vegyes házasságok gyakorlatához. Ráadásul éppen a Júdában hagyott vezetők járultak leginkább hozzá az izraeliták Istennel való kapcsolatának megromlásához. Nem meglepő, hogy Nehémiás annyira feldúlt lett az óriási változással szembeülve. És ahelyett, hogy mindezt elfogadta volna, a jelleméből adódóan megint csak Isten dicsőségét keresve cselekedni kezdett.

A TEMPLOMI VEZETŐK ROMLOTTSAGA

Nehémiás 13. fejezete a nép közé került ammonita és moábita idegen/bálványimádók problémájával kezd (Neh 13:1-3). Ezekben a versekben nem arról van szó, hogy elűzték volna a más néphez vagy fajhoz tartozókat, akik Istent imádták, hanem a más hitűek, a meg nem tért bálványimádók elküldésére utal (lásd még 5Móz 23:3-6).

Olvassuk el Neh 13:1-9 szakaszát! Ki volt Eliásib és Tóbiás? Miért elfogadhatatlan az, amit tettek? Lásd még: Neh 2:10, 19; 3:1; 12:10, 22; 13:28!

Nehémiás könyvének Eliásib és Tóbiás is ismert szereplői. Eliásib a nép főpapja volt, az ő irányítása alá tartozott a templom. Tóbiás volt Nehémiás ammonita ellensége, aki nagy vehemenciával akadályozta a kormányzó munkáját Jeruzsálemben. Eliásib és Tóbiás szövetsége azt sejteti, hogy családtagjaik házassága révén lettek rokonok.

A házassági kapcsolatra vonatkozó feljegyzések ugyan nem maradtak fenn, de azt tudjuk, hogy Tóbiásnak zsidó neve volt (jelentése: „Jó az Úr”), valószínűleg zsidó családból származott. A feleségének a családja Ara lezármazottai közé tartozott, akik elképzelések szerint rokonságban álltak Eliásib családjával. Továbbá a hóróni Szanballatnak, Nehémiás másik nagy ellenfelének az egyik lánya Eliásib unokájához ment feleségül. Igen erős lehetett az intrikusok köre Nehémiás körül, mivel az ország legmagasabb rangú tisztségviselői rokonságban álltak egymással és szövetkeztek Nehémiás vezetése ellen.

A kormányzó távollétében Tóbiás rendelkezésére bocsátotta a főpap a templom egyik termét, amit arra jelöltek ki, hogy ott tárolják a tizedet, az ajándékokat és az adományokat. Tóbiásnak állandó helyet biztosítottak a templomban, így bekerült a nemzet vezetői közé. Nehémiás ellenségei végül elérték, amit mindvégig akartak, azt, hogy kitegyék Nehémiást és ők jussanak uralomra. Szerencsére Nehémiás nem akarta ezt tétlenül hagyni.

Vajon Isten népe a szent történelem során mindvégig túlságosan könnyen hagyta magát félrevezetni – az ókori Izraelben a zsidók vagy az utánuk jövő keresztények az újszövetségi korban és azt követően? Mi hogyan kerülhetjük el a hibájukat?

LÉVITÁK A MEZŐKÖN

Milyen problémát igyekezett Nehémiás orvosolni Neh 13:10-14 versei szerint?

Az énekeseknek, a kapuk őreinek és a többi templomi szolgálattevőnek vissza kellett térni a saját földjeire, hogy etetni tudják a családjukat, mert a nép nem támogatta Isten munkáját. Ekkorra romjaiban hevert a tized és az áldozatok egész rendszere, amit oly nagy precizitással építettek ki. Nehémiásnak előlről kellett mindent kezdeni. Nagy elkeseredését mutatja, hogy mindent kidobált a teremből.

„Nemcsak megszentelténítették a templomot, hanem az adományokat is hülsenül kezelték. Ez rossz hatással volt a nép adakozó kedvére. Elvesztve buzgalmukat és lelkesedésüket, kellenlenül fizették a tizedet. Az Úr házának kincstára elszegényedett. Számos énekes és egyéb templomi szolgálattevő otthagya Isten munkáját, mert nem kaptak elegendő fizetést, és máshol vállaltak munkát” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 414-415. o.).

Nagyszerű látni, hogy Júda egész népe ismét összefogott és újjáépítették azt, ami le lett rombolva. Az emberek Nehémiás oldalán álltak, Tóbiással és Eliásibbal szemben. Bizonyára világos volt előttük, hogy ő minden tőle telhetőt megtett a nép javáért. Nehémiás azután a templom területének felügyeletét olyan emberekre bízta, akiket hűségesnek és megbízhatónak tartott. Ők kapták meg a tized és az adományok begyűjtésének feladatát, nekik kellett biztosítani, hogy helyesen tárolják a javakat és a megfelelő személyeknek juttassanak azokból. Vagyis úgy tűnik, Nehémiás belépett és a vezetők korrupt rendszerét egy lendülettel, gyökerestől kiirtotta.

A templom szervezete fölél Nehémiás ugyan hűséges embereket nevezett ki, de a korrupt főpap, Eliásib nem vesztette el a pozícióját, ugyanis Áron leszármazottjaként foglalta azt el. Mozgásterét persze korlátozhatta a templom területén az, hogy Nehémiás másokat nevezett ki a feladatai bizonyos része fölé, de továbbra is ő maradt a főpap.

Nehémiás így imádkozott: „Emlékezzél meg rólam ezért, Istenem, és ne engedd, hogy kitöröljék könyvedből jótetteimet, amelyeket Istenem házáért és rendtartásáért tettem” (Neh 13:14, ÚRK)! Mitől különösen embe-ri az imája?

TIZED ÉS ADOMÁNY

A templomi szolgálatokat érintő nehémiási reformnak része volt a tized és az adományok rendszerének helyreállítása.

Olvassuk el 4Móz 18:21-24, Mal 3:10, Mt 23:23, 1Kor 9:7-14, 2Kor 9:6-8 és Zsid 7:1-2 verseit! Mit tanítanak ezek a szakaszok a tized és az adományok fontosságáról, nemcsak az ókori templomi szolgálatok idején, hanem ma nekünk is?

A tized és az adományok begyűjtése nélkül a templom nem működhetett volna. Amikor leállt a tizedfizetés, a szolgálatok széthullottak, az egész istentiszteleti rendszer veszélybe került. A templomban addig szolgálatot teljesítők más munka után néztek, hogy eltarthassák a családjukat, ezért a szent hellyel már nem tudtak foglalkozni. Ebből következően meggyengült az Isten iránti tisztelet. „A tizedrendszer a maga egyszerűségében csodálatosan szép. Méltányossága megmutatkozik abban, hogy a gazdagokkal és szegényekkel szemben jövedelmük arányában támaszt igényt. Olyan mértékben kell visszaadnunk a tizedünket, amilyen mértékben Isten használatra adta nekünk a tulajdonát. Amikor Isten igényli a tizedet (Mal 3:10), nem a hálánkra vagy a nagylelkűségünkre apellál. Jóllehet hálának kell kísérmie Istennel kapcsolatos minden megnyilvánulásunkat, de tizedet azért fizetünk, mert Isten megparancsolta. A tized az Úré, és azt kívánja, hogy azt adjuk vissza neki” (*A hetedik napot ünneplő adventisták hitelvei. A 27 alapvető hitelv bibliai magyarázata.* Budapest, 1997, Advent Kiadó, 289-290. o.).

Éppen úgy, ahogyan ez az izraelita templommal megtörtént, a mi egyházunk is felbomlana a tagok tizedei és adományai nélkül. Szolgálati nem működne az emberek nélkül, akik azért kapják a fizetésüket, hogy idejüket a minőségi szolgálatra, tervezésre, Isten egyházának az irányítására fordítsák. Isten tiszteletének a minősége is gyengülne. A legfontosabb pedig, hogy a tized és az adományok nélkül nincs evangelizáció. Továbbá azért adunk tizedet, mert Isten alapította meg a tized rendszerét az Igében. Istennek nem kell mindig magyarázatot adnia arra, hogy miért rendel el valamit. Elvárja: bízunk abban, hogy Ő mindent kézben tart. Nézzünk utána és tudjuk meg, hogyan működik a rendszer, de aztán tegyük le az Ő kezébe!

Miért különösen fontos a saját lelki életünk szempontjából a tizedfizetés? Hogyan jelzi az Isten iránti bizalmunk mértékét?

A BORSAJTÓ TAPOSÁSA SZOMBATON

Nehémiás milyen kérdéssel foglalkozott Neh 13:15-16 verseiben?

Nem olyan könnyű kiállni Istenért, amikor az ember kisebbségben van. Isten kijelentette: a szombat legyen szent nap, semmiféle munkát ne végezzenek akkor, ezért Nehémiásnak eltökélt szándéka volt, hogy biztosítani fogja az Úr parancsolatának a betartását Jeruzsálemben. Erkölcsi kötelességének érezte, hogy így foglaljon állást, majd ezek szerint járt es el.

A teremtés hetének csúcspontja volt, amikor Isten megteremtette a szombatot, hogy különleges nap legyen, amelyen az ember megújulhat, felfrissülhet az Istennel töltött idő alatt, úgy, ahogyan egyéb világi dolgai végzése közben nincs rá módja.

Szokták mondani, hogy „inkább a szombat tartotta meg Izraelt, mint Izrael a szombatot.” Ennek az a lényege, hogy a hetedik napi szombat mindig is különös módon segíti azok hitének megőrzését, akik Isten kegyelme által igyekeznek megünnepelni, élvezve a nyugalomnap kínálta fizikai és lelki áldásokat.

Mit tett Nehémiás, hogy véget vessen a szombati „adásvételnek”? Mit tudhatunk meg erről Neh 13:17-22 szakaszából?

Nehémiás Júda kormányzójaként úgy látta saját szerepét, hogy neki kell betartatni a szabályokat. Júda törvényeinek alapja Isten törvénye volt, ezért Nehémiás őrizte, beleértve a szombatot is. Talán ha Júda nemessége szembeállt volna a főpap által bevezetett korrupcióval, Nehémiás nem találja magát ilyen helyzetben. Ám a nemesek és a vezetők sérelmezhatték, hogy korábban Nehémiás nyomására vissza kellett adniuk a szegények javait, ezért úgy tűnik, nem ellenezték az Eliásib és Tóbiás által bevezetett változásokat sem.

Nehémiás először is felelősségre vonta a nemességet, majd pedig megparancsolta, hogy a kapukat zárják be és öröket is állíttatott. Amikor a piac egyszerűen kiköltözött a városból a városon kívülre, Nehémiás még szigorúbb intézkedéseket hozott, megfenyegette a kereskedőket, hogy ha ismét ott találja őket, kezet emel rájuk a következő szombaton. Nehémiás bizonyára szavatartó ember lehetett, mert az árusok megértették az üzenetét, és attól kezdve távolmaradtak.

„HÁT NEM ÍGY CSELEKEDTEK-E ATYÁITOK?”

Csodálatra méltó Nehémiás komolysága a szombat tekintetében is. Olyan szenvedéllyel ragaszkodott a nyugalomnap helyes megtartásához, hogy figyelmeztette az idegen kereskedőket: „kezet emel” rájuk. Más szóval, ő maga fog fellépni, ha újból a városban vagy a kapuk előtt találja őket. Kormányzóként hivatali kötelessége volt a parancsolat betartásának a biztosítása.

„Nehémiás bátran megdorgálta őket kötelességük elhanyagolása miatt. *»Micsoda gonosz dolog az, amit cselekesztek, hogy megfertőztetitek a szombatnak napját?«* – kérdezte szigorúan. *»Avagy nem így cselekedtek-e a ti atyáitok, s a mi Istenünk reánk hozá mindezen gonoszt és e városra?! És ti mégis növelitek Isten haragját Izráel fölött, megfertőztetvén a szombatot!«* Ezután parancsot adott, hogy amikor megárnýékosodnak *»Jeruzsálem kapui a szombat előtt«,* zárják be őket, és ne nyissák ki a szombat végéig. Saját szolgálait állította a kapukhoz, hogy figyeljék, vajon végrehajtják-e utasításait, mivel jobban bízott bennük, mint azokban, akiket Jeruzsálem előljárói jelöltek volna ki” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1981, H. N. Adventista Egyház, 415. o.).

A korszakokon át egészen Jézus koráig visszhangoztak Nehémiás figyelmeztetései a szombat megszenteltségének kapcsolatban, természetesen a többi utasítással együtt, nehogy megszegjék azt. Az evangéliumokból tudjuk, hogy a helyes szombatünneplés kérdésében Jézus újból és újból megküzdött a vallási vezetőkkel.

Olvassuk el Mt 12:1-8, Mk 3:1-6, Lk 6:6-11 és Jn 5:5-16 verseit! Mi volt a kérdés ezekben az esetekben? Milyen magyarázatot találunk az ókori Izrael történelmében arra vonatkozóan, hogy honnan is indult a vita?

Vakbuzgalmukban a vallási vezetők annyira igyekeztek, nehogy „megszentségtelenítse” valaki a szombatot, hogy Jézust, a szombat Urát (Lk 6:5) vádolták szombatrontással! Elképesztő! Az egészben a legironikusabb, hogy míg közülük sokan mély törvényiszteletet hangoztattak, addig elfelejtették azt, „ami a törvényben ezeknél fontosabb: az igazságos ítéletet, az irgalmaságot és a hűséget” (Mt 23:23, ÚRK)!

Mit tehetünk azért egyénileg és közösségileg is, nehogy ilyen hibákat kövessünk el mi is, akár a szombat, akár a hitünk szempontjából más lényeges kérdés tekintetében?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Jézushoz vezető út*. Budapest, 2008, Advent Irodalmi Műhely, „Öröm az Úrban” c. fejezet, 85-93. o.

„Amikor eléjük tárta Isten parancsait és kilátásba helyezett büntetését, valamint büntető ítéleteit, amelyekkel éppen e bűn miatt látogatta meg Izráelt a múltban, lelkiismeretük felébredt, és reformációs munka indult, ami Isten tetszésével találkozott. Elfordította haragját, és áldást hozott rájuk.

A szent tisztségek viselői közül egyesek védelmükbe vették pogány feleségüket. Azt mondták, nem tudnak elszakadni tőlük. Nehémiás azonban nem tett különbséget. Nem volt tekintettel sem rangra, sem állásra. Azokat a papokat és vezetőket, akik nem voltak hajlandók megszakítani kapcsolataikat a pogányokkal, azonnal elbocsátotta az Úr szolgálatából. A főpap unokáját, aki a hírhedt Szanballat lányát vette feleségül, nemcsak eltávolította a szolgálatból, hanem azonnal száműzte Izráelből. *»Emlékezz rá, Istenem – könnyörgött Nehémiás –, hogy mennyire beszennyezték a papi tisztséget és a lévíta papsággal kötött szövetséget«*” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 416-417. o.)!

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Olvassuk el újból a fentebbi idézetet Ellen G. White-tól! A csoportban beszéljünk arról, hogy mit gondolunk Nehémiás döntéséről, amikor nem tett kivételt azzal sem, aki láthatóan őszintén szerette a feleségét és nem akart elszakadni tőle! Vajon Nehémiás túlságosan szigorú, hajlíthatatlan volt, és néhány esetben talán engedhetett volna? Miért vagy miért nem? Ebben a kérdésben hogyan gyakorolhat az egyház fegyelmet – szeretettel és megértéssel, ugyanakkor következetességre törekedve, hogy ne csorbuljon Isten igazsága?
- 2) Tudvalevőleg nem törvényeskedés a szombatünneplés, mint ahogyan az sem, hogy ne kívánjuk azt, ami másé, ne lopjunk és ne hazudjunk. Miért kell mégis vigyáznunk, nehogy a szombatünneplés (vagy bármely más parancsolat betartása) törvényeskedéssé váljon? Miért az a legerősebb védelem a legalizmus csapdája ellen, ha mindig gondolunk a keresztre és arra, amit Krisztus tett értünk?
- 3) Ugyanakkor hogyan védekezhetünk az ahhoz hasonló lassú, de folyamatos megalkuvás ellen, amivel Nehémiás szállt szembe?

PETRŐCZ LÁSZLÓNÉ:

REGGELI ZSOLTÁR

Az ébredés
a hétköznapi
feltámadás
az újra kezdés
munkába indulás
tagjainak
mozdulása
térdeimnek
meghajlása
szívemnek
dobbanása
köszönt Téged
Teremtőm
köszönt Téged
Megmentőm
bűneimért
Szenvedőm
Általad
elvégeztetett
ha majd
mozdulatlan
lesz e test

megszűnik
az ébredés
megszűnik
a felkelés
tagjainak
mozdulása
térdeimnek
meghajlása
szívemnek
dobbanása
akkor is Te
leszel velem
esedezel
érettem
kegyelmezzem
Istenem
legyen részem
újulásban
az örök
feltámadásban